

EFFEKTRAPPORT 2021

Sammanställd i september 2022

INSAMLINGSSTIFTELSEN VI PLANTERAR TRÄD (Vi-skogen)

Adress: Vi-skogen PO Box 11175, 100 61, Stockholm

Besöksadress: Östgötagatan 90, Stockholm

Insamling: Pg 90 05 08-3 | Bg 900-5083

Tel: +46 (0)8 120 372 70

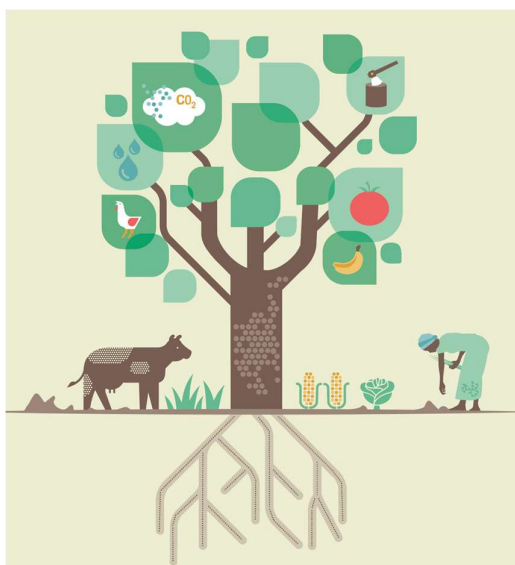
Org.nr: 802012-8081

Webb: www.viskogen.se

E-post: info@viskogen.se

Innehållsförteckning

1 Avgränsningar	3
1.1 Vi-skogens associationsform, verksamhetsområden och geografiska täckning	3
1.2 Rapporteringens avgränsningar	3
1.3 Tidsperiod för rapporteringen	3
2 Förändringsteori	4
2.1 Vi-skogens målgrupp och problemen Vi-skogen jobbar för att ändra på	5
2.2 Så använder Vi-skogen sina resurser	5
2.3 Dessa aktiviteter jobbar Vi-skogen med	7
2.3.1 Vi-skogens arbete och aktiviteter under 2021	9
2.4 Effekter Vi-skogen vill åstadkomma på kort och medellång sikt	10
2.5 Effekter Vi-skogen vill åstadkomma på längre sikt	10
3 Vi-skogens resurser	12
3.1 Vi-skogen totala verksamhetskostnader för 2021	12
3.2 Verksamhetskostnader som faller inom effektrapportens angivna avgränsningar	12
4 Rapportering av prestationer	13
4.1 Redogörelse för prestationer	13
5 Utfall och effekter 2021	14
6 Utvärdering av effekter 2021	15
6.1 Utvärdering av prestationer	15
6.3 Lärdomar från 2021	16
7 Hur Vi-skogen mäter effekt	17
7.1 Mått som Vi-skogen använder för att mäta prestationer och utfall	17
7.2 Processen för att samla in data och beräkna rapporterade mätresultat	18

Kärnan i Vi-skogens arbete är **agroforestry** – en hållbar jordbruksmetod där träd samverkar med grödor och boskapsskötsel på bönders gårdar. Träden ger bland annat skugga åt andra grödor och skyddar jorden mot torka, kraftiga skyfall och jorderosion. Löven från träden ger mat till djuren, medan trädens frukt och bär ger näringstillskott till familjerna. Bönder som ställer om till agroforestry får större skördar och en rikare variation av olika grödor. Det gör att bönderna och deras familjer tryggar sin tillgång till mat under en större del av året och kan sälja olika grödor året om efter säsong. Det både ökar inkomsterna och tryggar försörjningen över tid. Samtidigt bidrar träden till ett bördigare landskap med rikare biologisk mångfald. Dessutom binder de koldioxid från atmosfären.

1 Avgränsningar

1.1 Vi-skogens associationsform, verksamhetsområden och geografiska täckning

Vi-skogen är en svensk biståndsorganisation som planterar träd och utbildar bönder med småskaliga jordbruk i hållbara jordbruksmetoder. Verksamheten sker i Kenya, Rwanda, Uganda och Tanzania – länder som är hårt drabbade av avskogning, klimatförändringar och dess förödande effekter för människor och natur. Vi-skogens uppdrag är att bekämpa fattigdom och klimatförändringar tillsammans.

Rent juridiskt är Vi-skogen en insamlingsstiftelse. Stiftelsen grundades av Tidningen Vi och Konsumentföreningen (KF) år 1983. Den är ideell, icke-religiös och partipolitiskt obunden. Sedan starten 1983 har Vi-skogen bidragit till att plantera över 148 miljoner träd, och under de senaste tio åren stöttat drygt 2,4 miljoner människor att ta sig ur fattigdom.

Huvudkontoret finns i Stockholm, men fältarbetet sker i Kenya, Tanzania, Uganda, och Rwanda som alla har landkontor och är registrerade i respektive land. Vi-skogen har även ett regionkontor i Nairobi, Kenya. Landkontoren ansvarar för det direkta samarbetet med partners som implementerar Vi-skogens arbete i respektive land. I Sverige arbetar Vi-skogen främst med insamling, kommunikation och påverkan.

Under åren har arbetet utvecklats. Från att ha delat ut plantor till bönder började Vi-skogen i stället att dela ut råd om hur träd kan göra nytta i jordbruket. Konceptet agroforestry introducerades, där träd samverkar med grödor och boskapsskötsel.

Idag arbetar Vi-skogen med att stärka lokala bondeorganisationer i syfte att fler bönder ska ställa om till hållbart jordbruk, vilket minskar avskogning, motverkar klimatförändringar och fattigdom, stärker den biologiska mångfalden och ökar böndernas inkomster och tillgång till mat. Samtidigt gör Vi-skogen det lättare för bönder att hävda sina rättigheter genom starka bondeorganisationer.

1.2 Rapporteringens avgränsningar

Denna effektrapport redogör för hela Vi-skogens verksamhet. Inga avgränsningar har gjorts.

1.3 Tidsperiod för rapporteringen

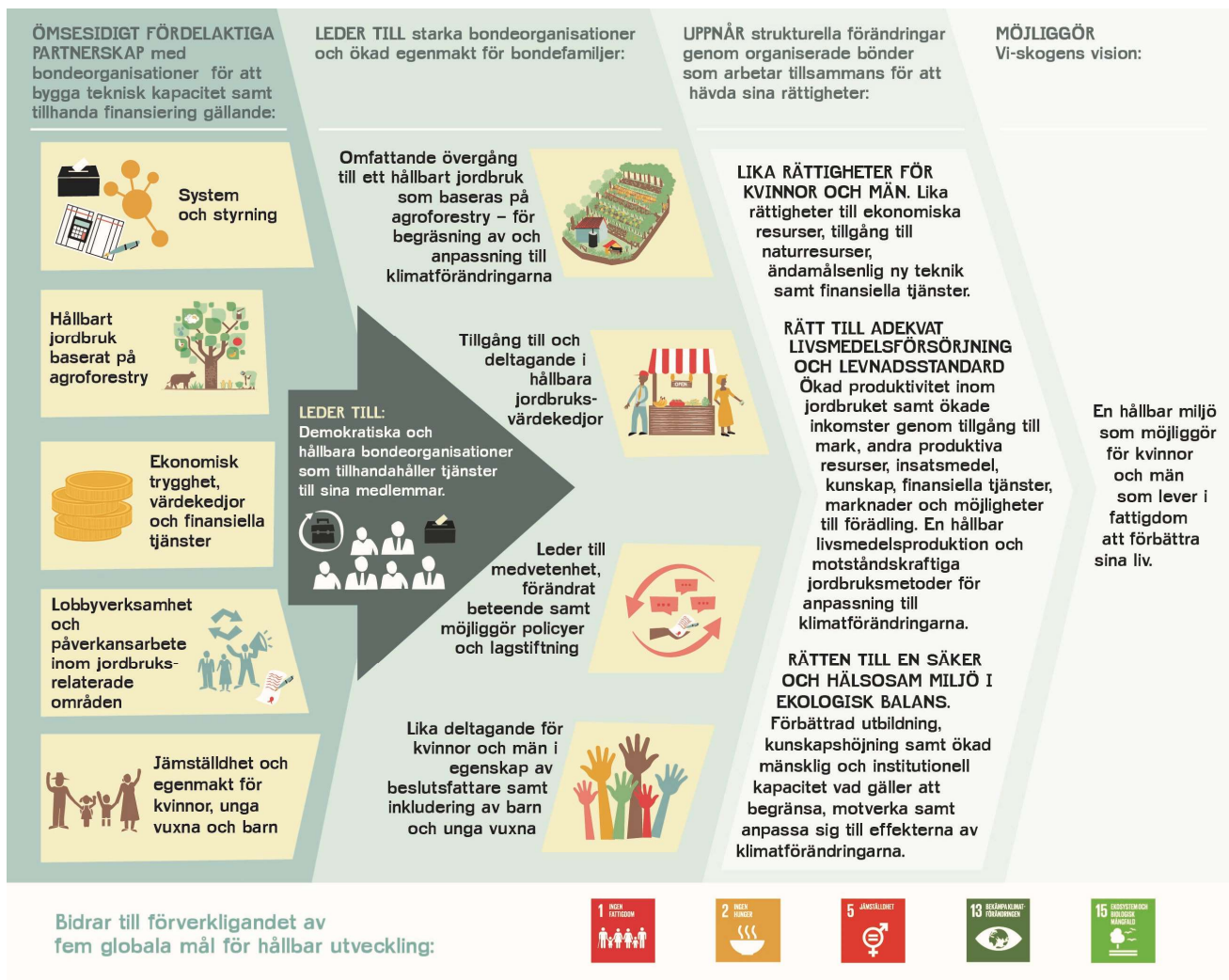
Denna rapport avser verksamhetsåret 2021 (1 januari – 31 december 2021).

2 Förändringsteori

Vi-skogen arbetar för att jordbruk som påverkar miljö och klimat negativt ställs om och blir hållbart. Hållbart jordbruk genom metoden agroforestry stärker ekosystem och biologisk mångfald, bidrar till att bromsa klimatförändringarna, ökar böndernas och odlingarnas motståndskraft mot klimatförändringarnas effekter, och ger större och mer varierade skördar. Det ger bönderna mer inkomst, säkrar deras tillgång till mat, och motverkar hunger och näringsbrist.

Förändringsteorin går i korthet ut på att förmedla kunskap om hållbart jordbruk där träd ingår för att bekämpa klimatförändringar och fattigdom tillsammans, samt bygga upp kapaciteten hos lokala partnerorganisationer för ett starkare civilsamhälle. Genom att organisera sig i demokratiska, medlemsbaserade organisationer har människor möjlighet att kräva sina mänskliga rättigheter av beslutsfattare och andra aktörer. Organisationerna serverar också sina medlemmar genom att till exempel hålla utbildningar, göra det möjligt att ta lån för att investera i sitt jordbruk, och förhandla fram bättre villkor när medlemmarna säljer och köper varor. Det ger medlemmarna möjligheter att förbättra sina liv.

I nedanstående bild beskrivs hur Vi-skogens arbetsområden och metoder leder till att uppnå organisationens mål och vision. Bilden är från [Vi-skogens strategi 2017–2021](#).

2.1 Vi-skogens målgrupp och problemen Vi-skogen jobbar för att ändra på

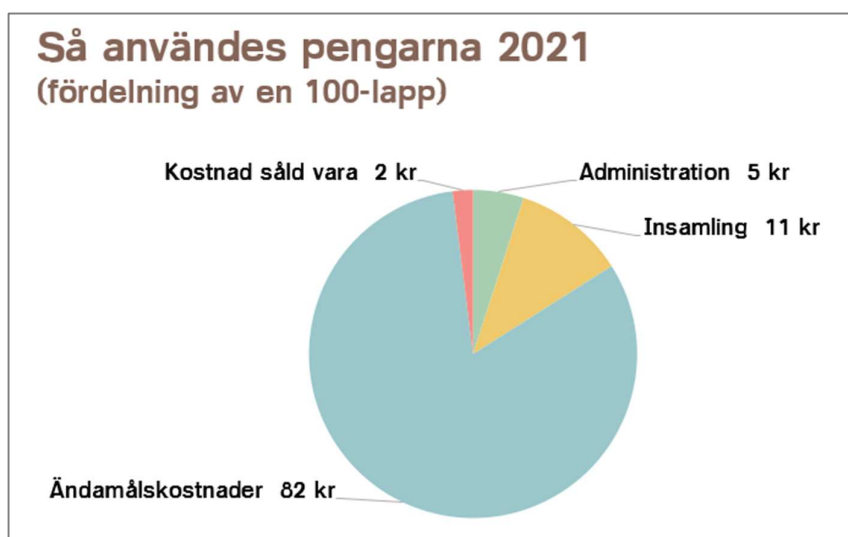
Vi-skogens målgrupp är bondefamiljer som lever i fattigdom, med ett särskilt fokus på kvinnor, unga vuxna och barn, som är medlemmar eller blivande medlemmar i demokratiska bondeorganisationer, i områden som är känsliga för klimatförändringar i Afrika söder om Sahara. Vi-skogen stödjer både enskilda bondeorganisationer och konsortier av medlemsbaserade bondeorganisationer, med målet att skapa uthålliga demokratiska och rättighetsbaserade organisationer. Arbetet sker främst genom stöd till lokala partnerorganisationer.

Problemen Vi-skogen jobbar för att ändra på är avskogning, klimatförändringar och fattigdom. Länderna Vi-skogen arbetar i är hårt drabbade av avskogning och klimatförändringar och har under många år levt med dess förödande effekter för både människor och natur. Klimatförändringarna drabbar personer som lever i fattigdom allra hårdast eftersom de gör matproduktionen osäker. Coronapandemin och höjda priser på bränsle och spannmål till följd av Rysslands invasion av Ukraina har inneburit ytterligare påfrestning. För att bekämpa hungern är hållbart jordbruk och ekonomisk trygghet viktigare än någonsin.

Vi-skogen arbetar för ”att genom plantskolor, trädplantering och andra åtgärder i samband därmed bidra till ekologisk balans och till bättre och tryggare försörjning för de fattiga och sämst ställda i områden som hotas av ekologisk utarmning”, enligt stiftelsens stadgar. Det går hand i hand med Vi-skogens vision som är ”En hållbar miljö som gör det möjligt för människor i fattigdom att förbättra sina liv”.

2.2 Så använder Vi-skogen sina resurser

Bilden nedan illustrerar hur Vi-skogens kostnader fördelades år 2021:

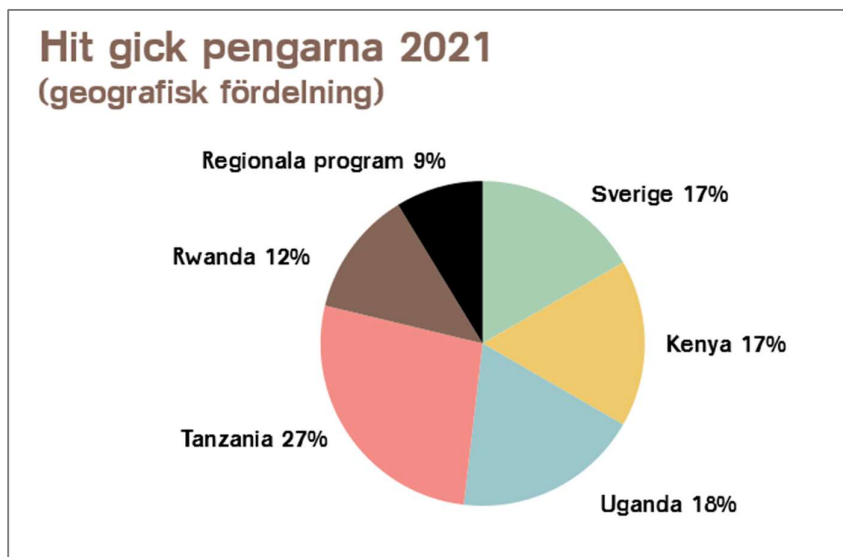

Under år 2021 Vi-skogen hade Vi-skogen 93 anställda, varav 18 på huvudkontoret. På huvudkontoret arbetar personal som är specialiserad på insamling, påverkansfrågor, kommunikation, administration, ekonomi, HR och metod- och utvecklingssamarbete samt. Huvudkontoret ansvarar för att samordna och kvalitetssäkra all verksamhet. I verksamhetsländerna och på regionkontoret arbetar ämnesexperter, verksamhetsexperter och programsamordnare. Många i verksamhetsländerna har arbetat länge inom organisationen och har stor erfarenhet och kunskap om hur arbetet bedrivs effektivt och med största möjliga effekt.

Förutom kontor i Sverige och verksamhetsländerna äger organisationen ett antal fordon (ej i Sverige). Dessa fordon säkerställer att organisationens anställda kan åka till projektverksamheten på ett effektivt och säkert sätt. Andra resurser som organisationen nyttjar är IT-utrustning, telefoner, internet, kontorsmaterial, utbildningar av partnerorganisationer, olika systemstöd samt träd. I Kenya och Tanzania återfinns även utbildningsträdgårdar dit partnerorganisationer och bönder kan åka för att lära sig mer om agroforestry och hållbara jordbruksmetoder.

I verksamhetsländerna arbetar Vi-skogen genom partnerskap med lokala, regionala och nationella bondeorganisationer. Undantaget är Vi-skogens klimatkompensationsprojekt som till stor del implementeras av Vi-skogen själv (på grund av bland annat kontraktregler). Genom att arbeta med partners säkerställas en långsiktigt hållbar utveckling i linje med ett rättighetsbaserat arbete där dialog och samverkan står i centrum. Ett regionkontor i Nairobi, Kenya, koordinerar och följer upp arbetet i Afrika. Regionkontoret leds av en regionchef som samordnar verksamhetsländernas arbete tillsammans med ämnesexperter med flera som underlättar och stöttar ländernas arbete.

Bilden nedan illustrerar hur Vi-skogens kostnader fördelades geografiskt år 2021:

Vi-skogens organisatoriska uppbyggnad underlättar organisationens mål- och resultatuppfyllelse. Ett nära samarbete mellan partners, land-, region- och huvudkontor säkerställer att Vi-skogen sätter organisationens målgrupp i fokus. Olika kontor ansvarar

för olika delar av måluppfyllelsen vilket säkerställer hög effektivitet och resurshantering. Det pågår ständigt utveckling i organisationen för att ytterligare stärka dessa delar.

I såväl Sverige som i verksamhetsländerna och globalt medverkar Vi-skogen i olika sektoriella och ämnesspecifika nätverk och allianser. Exempel på dessa nätverk är Agroforestry Network (grundat av Vi-skogen år 2016), Fairtrade, Concord Sverige och Agroforestry Sverige. Agroforestry Network är ett nätverk som syftar till att främja och öka kunskapen kring agroforestry i utvecklingsländer. Nätverket består av forskningsinstitutioner, privata aktörer och implementerande organisationer (bland annat Stockholm Resilience Center, Swedbio, Focali och Siani).

Sedan år 2003 har Vi-skogen ett nära samarbete med organisationen We Effect. Båda organisationerna har rötter i den svenska Kooperationen. I Sverige delar organisationen viss personal och kontor. År 2021 följde organisationerna en gemensam strategi för påverkansarbete kring alla människors rätt till mat – som ett svar på den hungerkris som uppstod när Coronapandemin stängde ner samhällen i de flesta av organisationernas verksamhetsländer.

Den samlade kapaciteten och kunnandet inom Vi-skogen, dess partners och nätverk bidrar på ett kostnadseffektivt sätt till långsiktig hållbar utveckling och att organisationens mål kan uppnås. Vid behov samarbetar Vi-skogen därtill med externa aktörer för exempelvis mediarelationer, översättningar, layout och mediaproduktion. Det gör att Vi-skogens egen personal kan fokusera på sina expertområden.

2.3 Dessa aktiviteter jobbar Vi-skogen med

Vi-skogen stärker lokala bondeorganisationer i allt från hur man ställer om ett jordbruk till att använda hållbara jordbruksmetoder, till hur man formar en styrelse och registrerar en organisation, till hur man ökar jämställdheten inom organisationen. Stödet sker genom kontinuerlig kontakt, skraddarsydda utbildningar, ekonomiskt stöd, med mera. Det är ett holistiskt och rättighetsbaserat sätt att arbeta på.

Vi-skogen stödjer också en marknadsinriktad produktion genom utbildning och rådgivning till bönder genom de lokala partnerorganisationerna. Bönderna får bland annat stöd att bilda sina egna spar- och lånegrupper så att de kan samla ihop ett kapital för att investera i mer mark, utrustning, förädling av grödor, affärsverksamhet, eller andra sätt att öka sina inkomster som de själva väljer. De får även utbildning och stöd att komma igång med småföretagande.

En annan viktig aktivitet syftar till att stärka kvinnors makt och inflytande i processer och beslut i det egna hemmet såväl som i bondeorganisationer. I östra Afrika liksom på många andra ställen är det vanligt att män förväntas planera och bestämma över vad familjen odlar, köper och säljer. Men genom ett innovativt verktyg kallat *Household Road Map* uppmuntras kvinnor och män i en familj att sätta mål för hur de vill leva och agera. De reflekterar tillsammans över hur de sköter sina hem och sina jordbruk, vem som beslutar om aktiviteter och inköp, vem som gör vilka arbetsuppgifter, och så vidare. Med handledning från erfarna utbildare diskuterar de hur de kan vinna mycket på att fatta beslut tillsammans och arbeta som ett lag mot långsiktiga mål. Otaliga deltagare på utbildningarna har fått upp ögonen för vilka stora fördelar som finns med att hela familjen är med och bestämmer färdplanen.

Vi-skogens arbetsområden

1. Hållbart jordbruk baserat på agroforestry

– för begränsning av och anpassning till klimatförändringarna

2. Ekonomisk trygghet

– genom värdekedjor inom jordbruket och finansiella tjänster

3. Jämställdhet mellan könen och egenmakt

– för kvinnor, unga vuxna och barn

4. System och ledning

– för starka bondeorganisationer

5. Kommunikation, insamling och resursmobilisering

– för att säkra medel för arbetet i fält

6. Påverkansarbete

– kopplat till arbetsområdena

Bilden nedan visar Vi-skogens arbetsområden under strategin 2017–2021:

Vi-skogens snart 40-åriga närvaro i regionen har gjort organisationen väl känd och respekterad som expert inom agroforestry med goda möjligheter att påverka politiskt för att småskaliga bönder ska få bästa möjliga förutsättningar att utöva agroforestry och också stärka sina försörjningsmöjligheter och sina rättigheter. Som etablerade experter på metoden agroforestry sprider Vi-skogen kunskap om fördelarna med att träd planteras tillsammans med grödor på småskaliga bönders gårdar.

Organisationer och personer som hör av sig till Vi-skogen kan få skraddarsydda råd om vilka träd som kan trivas och göra nytta på sin odlingsmark. De kan också ta del av en [handbok i hållbara metoder](#) för att exempelvis bearbeta och sköta om sin mark, säkra tillgång till vatten, förvaring och lagring av grödor, djurhållning, med mera.

Därtill drivs ett långsiktigt påverkansarbete för att jord- och skogsbrukspolitik i östra Afrika ska ge agroforestry-bönder bästa möjliga förutsättningar. Vi-skogen kallar till exempel samman bönder, forskare, beslutsfattare, myndigheter och andra aktörer till årliga symposium om agroforestry i Tanzania. Under åren har Vi-skogen upparbetat goda relationer till politiker och myndigheter, vilket gynnar påverkansarbetet.

I Sverige arbetar Vi-skogen med kampanjer för att öka kännedomen om organisationen, samlar in pengar till verksamheten, och påverka beslutsfattare i Sverige och världen i frågor som rör miljö, klimat och mänskliga rättighet.

2.3.1 Vi-skogens arbete och aktiviteter under 2021

Precis som 2020 har Vi-skogen anpassat sättet vi arbetar på och aktiviteterna vi genomfört till effekterna av Coronapandemin. Fokus har legat på att bondefamiljer ska ha trygg tillgång till mat trots restriktioner gjort det svårare att till exempel resa, handla på marknader, hyra in extra hjälp under skördetid, med mera. Utbildningar och möten har hållits i små grupper eller digitalt. Land för land har arbetet sett ut så här:

I **Rwanda** har Vi-skogen fortsatt arbetet med att stärka partnerorganisationernas påverkansarbete för att säkra tillgången till mat i landet. Under året har insatser genomförts för att öka matproduktionen, rusta bönderna att stå emot klimatförändringarna bättre, och stärka värdekedjor, däribland ris, kaffe och bananproduktion. Lokala partnerorganisationer har också fått stöd att engagera sig i policyarbete för att främja hållbart jordbruk och agroforestry.

Vi-skogen i **Uganda** har fortsatt att uppmuntra ungdomar att engagera sig i jordbruk och gröna näringar. Det sker genom träning, mentorskap och så kallade startkit. I Uganda fortsätter också arbetet nära gränsen till Sydsudan och Demokratiska Republiken Kongo där Vi-skogen tillsammans med humanitära aktörer och lokala partners arbetar för att stärka matförsörjningen i de många flyktingbosättningarna i området. Arbetet omfattar också träning i att starta spar- och lånegrupper.

Vi-skogens arbete i **Tanzania** fortsätter att växa och öka i betydelse. Ett projekt för att stärka småskalig kaffeodling och stärka unga och kvinnors involvering i kaffeproduktion genomförs i södra Tanzania. Ministry of Natural Resources har bjudit in Vi-skogen till den arbetsgrupp som arbetar med att ta fram en ny agroforestrystrategi. Detta sker som ett resultat av ett långsiktigt påverkansarbete. I samarbete med partnerorganisationer och andra aktörer medverkande Vi-skogen i nationella konsultationer inför FN:s matoppmöte Food Systems Summit. Vidare arrangerades det årliga agroforestry-symposiet vid Vi-skogens träningscenter i Musoma. Det gästades av flera prominenta gäster, däribland ministern för turism och miljö.

I **Kenya** har Vi-skogen fortsatt att medverka i Jordbruksministeriets och World Agroforestrys arbete med att ta fram en nationell agroforestry-strategi. Två långsiktiga och omfattande projekt med fokus på trädplantering och hållbart jordbruk är i full gång. Två projekt verkar för att stärka småskalig mjölkproduktion och bidra till ökad inkomst och stärkt uthållighet för bönder genom hållbara jordbruksmetoder och produktion av foder genom odling av foderträd. Satsningar har också genomförts för att öka kunskapen om jämställdhet.

Över till **Sverige**. Även under 2021 har i princip all verksamhet i form av seminarier och möten hållits digitalt. Den årliga rapporten [Varmare klimat – iskall nyhet?](#) presenterades och diskuterades på ett webbevent. Rapporten granskar svensk medias rapportering om klimatfrågor. Biståndsknappen, där panten för flaskåtervinning på Coop kan skänkas till Vi-skogen, uppmärksammades i media och gav god publicitet i lokalpress. Vi-skogen har även skrivit flera [debattartiklar](#) och varit med och tagit fram ett positionspapper inför Convention on Biodiversity. Stiftelsens generalsekreterare deltog i den svenska delegationen till UN Committee on World Food Security (CFS 49). I Sverige koordinerar Vi-skogen också sedan flera år tillbaka Agroforestry Network. Under året har nätverket arbetat fram faktaskrifter, medarrangerat webinarier, deltagit i nationella och globala event om hållbart jordbruk. Vi-skogens insamling av gåvor 2021 uppgick till totalt 55 miljoner kronor.

2.4 Effekter Vi-skogen vill åstadkomma på kort och medellång sikt

Vi-skogen har strävat mot följande strategiska mål att nå till 2021:

1. Att förstärka Vi-skogens organisatoriska kapacitet för att bli den självklara experten att vända sig till, och förstahandsvalet att finansiera, vad gäller agroforestry och samarbete kring klimatförändringsfrågor i Afrika söder om Sahara.
2. Att bondeorganisationerna genomsyras av demokratiska och hållbara arbetssätt, samt att de på ett effektivt sätt tillhandahåller tjänster till sina medlemmar och till de unga som blir framtidens bönder.
3. Ökad produktivitet i jordbruket och förbättrade inkomster för bondefamiljer genom hållbar jordbruksproduktion (med miljömässiga, sociala och ekonomiska fördelar), med ökad tillgång till insatsmedel, marknader och förädlingsmöjligheter.
4. Ökat deltagande av kvinnor och unga vuxna inom ledarskap och beslutsfattande, såväl i hemmet som i partnerorganisationerna.

Arbetet Vi-skogen utförde år 2021 styrdes av organisationens [strategi 2017–2021](#) samt organisationens [interimstrategi \(med We Effect\) 2020–2022](#).

Interimstrategin 2020–2022 antogs för att effektivt kunna möta de utmaningar som Covid-19-pandemin medfört. Målet är att medlemmarna i bondeorganisationerna som Vi-skogen stöttar ska få ökad tillgång till mat, hållbar försörjning, starkare organisationer och ökad motståndskraft mot såväl klimatförändringar som de påfrestningar pandemirestriktionerna innebar när marknader med mera stängdes.

2.5 Effekter Vi-skogen vill åstadkomma på längre sikt

Både [strategin 2017–2021](#) och [interims-strategin 2020–2022](#) bidrar till Vi-skogens långsiktiga vision om en hållbar miljö som gör det möjligt för människor i fattigdom att förbättra sina liv. De bidrar dessutom till FN:s globala hållbarhetsmål i Agenda 2030, och särskilt till följande delmål:

Delmål 1.4: Senast 2030 säkerställa att alla kvinnor och män, i synnerhet de fattiga och de utsatta, har lika rätt till ekonomiska resurser, tillgång till grundläggande tjänster, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom, samt tillgång till arv, naturresurser, lämplig ny teknik och finansiella tjänster, inklusive mikrokrediter.

Delmål 2.3: Till 2030 fördubbla jordbrukets produktivitet och inkomster för småskaliga livsmedelsproducenter, i synnerhet kvinnor, ursprungsfolk, familj jordbrukare, boskapsskötande nomader samt fiskare, inklusive genom säker och lika tillgång till mark, andra produktionsresurser och insatsvaror, kunskap, finansiella tjänster och marknader, samt möjligheter till förädling och sysselsättning utanför jordbruket.

Delmål 2.4: Senast 2030 uppnå hållbara system för livsmedelsproduktion samt införa motståndskraftiga jordbruksmetoder som ökar produktiviteten och produktionen, som bidrar till att upprätthålla ekosystemen, som stärker förmågan till anpassning till klimatförändringar, extrema väderförhållanden, torka, översvämning och andra katastrofer, och som successivt förbättrar mark- och jordkvaliteten.

Delmål 5.5: Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.

Delmål 13.3: Förbättra utbildningen, medvetenheten och den mänskliga och institutionella kapaciteten vad gäller begränsning av klimatförändringarna och dess konsekvenser, klimatanpassning samt tidig varning.

Delmål 15.2: Till år 2020 främja genomförandet av hållbart brukande av alla typer av skogar, stoppa avskogningen, återställa utarmade skogar och kraftigt öka nybeskogningen och återbeskogningen.

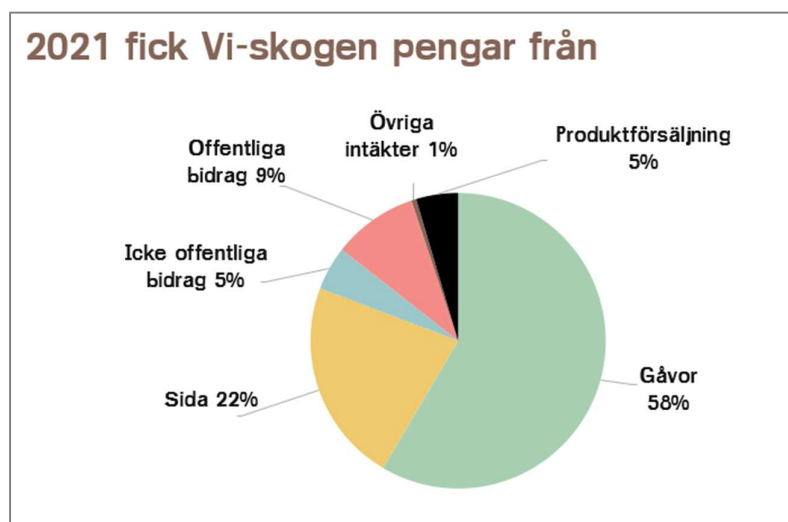
Vi-skogen arbetar just nu fram en ny strategi för 2023–2027. Visionen och målgruppen är densamma. Vi-skogen kommer att stödja medlemsbaserade organisationer och kooperativ för att bidra till hållbar försörjning, ökad motståndskraft och rätten till näringsrik mat för sina medlemmar och samhällen. Detta kommer att göras med ett starkt fokus på att främja jämställdhet, klimaträttvisa och bekämpa korruption.

Vid strategiperiodens slut 2027 ska småskaliga bönders organisationer i östra Afrika på ett hållbart sätt ha förbättrat sina medlemmars och samhällens liv och försörjning genom ökad klimatanpassning och motståndskraft, stärkt rätt till mat och ett förändrat samhälle med större jämställdhet mellan kvinnor och män.

3 Vi-skogens resurser

Vi-skogen har ett stabilt finansiellt inflöde från privatpersoner, företag och institutionella givare vilket innebär att stiftelsen kan göra medvetna och långsiktiga investeringar som främjar både långsiktiga och kortsiktiga måluppfyllser. Vi-skogen arbetar aktivt med att söka privata intäkter men även bidrag från institutionella givare.

Bilden nedan illustrerar varifrån Vi-skogen fick pengar 2021:

3.1 Vi-skogen totala verksamhetskostnader för 2021

Verksamhetskostnader	
Ändamålskostnader	68 814 788
Insamlingskostnader	9 376 010
Kostnad sålda varor och tjänster	1 270 273
Administrationskostnader	4 130 738
Summa verksamhetskostnader	83 591 809

Se mer i

[Vi-skogens verksamhetsberättelse för 2021.](#)

3.2 Verksamhetskostnader som faller inom effektrapportens angivna avgränsningar

Samma som 3.1 eftersom inga avgränsningar gjorts under 1.2.

4 Rapportering av prestationer

4.1 Redogörelse för prestationer

Under år 2021 har Vi-skogen bland annat:

- Samlat in totalt 55 miljoner kronor. Vidareutvecklat verktygen för och arbetet med digital insamling, tackat och informerat äldre månadsgivare utan e-postadress genom tryckt material, samt attraherat 320 nya månadsgivare via telemarketing.
- Bedrivit verksamhet i östra Afrika i 9 [projekt](#) och ett övergripande program.
- Utvärderat det egna biståndsarbetet under strategin 2017–2021 genom både externa och interna utvärderare, och använt lärdomarna för att arbeta fram en ny strategi och ett nytt program för perioden 2023–2027.
- Stärkt intern kapacitet likväl som lokala partnerorganisationers kapacitet för resursmobilisering, och resursmobiliserat gentemot institutionella givare.
- Genomgått en organisatorisk utveckling på land- och regionnivå för att skapa en mer kompetent och kostnadseffektiv organisation.
- Skrivit och lanserat rapporten [Klimaträttvisa](#) (tillsammans med We Effect) om hur småbönder påverkas av klimatförändringar och brist på finansiellt stöd att anpassa sitt jordbruk. Vid [rapportsläppet](#) medverkade riksdagspolitiker från fem partier.
- Publicerat rapporten [Varmare klimat](#) som granskar medieutrymmet för klimatfrågan över tid. Vid [rapportsläppet](#), modererat av Fores, medverkade reportrar från Dagens Nyheter och Aftonbladet. Rapportens innehåll har fått uppmärksamhet i flera medier.
- Författat ett antal [debattartiklar](#) som fått utrymme i media. Även skrivit under artiklar och upprop initierade av andra civilsamhällesorganisationer.
- Koordinerat nätverket [Agroforestry Network](#), arrangerat och deltagit i flera [webbinarier](#), samt arbetat fram två policy briefs: [Agroforestry and Youth](#) och [Scaling up Agroforestry \(vilka lanserats under 2022\)](#).
- Hittat Covid-anpassade sätt för beslutsfattare och givare att besöka Vi-skogens verksamhet genom att arrangera digitala fältbesök och filma "[långsam TV](#)" från två bondgårdar Vi-skogen samarbetar med i Kenya.
- Genomfört ett nationellt [Agroforestry-symposium](#) i Tanzania med fler än 1000 deltagare från nationella och internationella organisationer, myndigheter och bondeorganisationer.
- Informerat om, engagerat och påverkat för att nationella agroforestry-strategier utvecklas, beslutas om och implementeras i Kenya, Tanzania, Uganda och Rwanda.
- Dragit i gång ett [projekt](#) tillsammans med forskningsorganisationen ICRAF med målet att nå över 100 000 bönder med lättsamma videor där experter och bönder diskuterar och visar upp smarta sätt att odla på.
- Samordnat ett stort antal lokala bonde-, kvinno-, och ungdomsorganisationer för att förmedla sina ståndpunkter till [FN-toppmötet Food Systems Summit](#). Vi-skogen har även engagerat sig i Sverige och fått plats i den svenska delegationen till toppmötet.

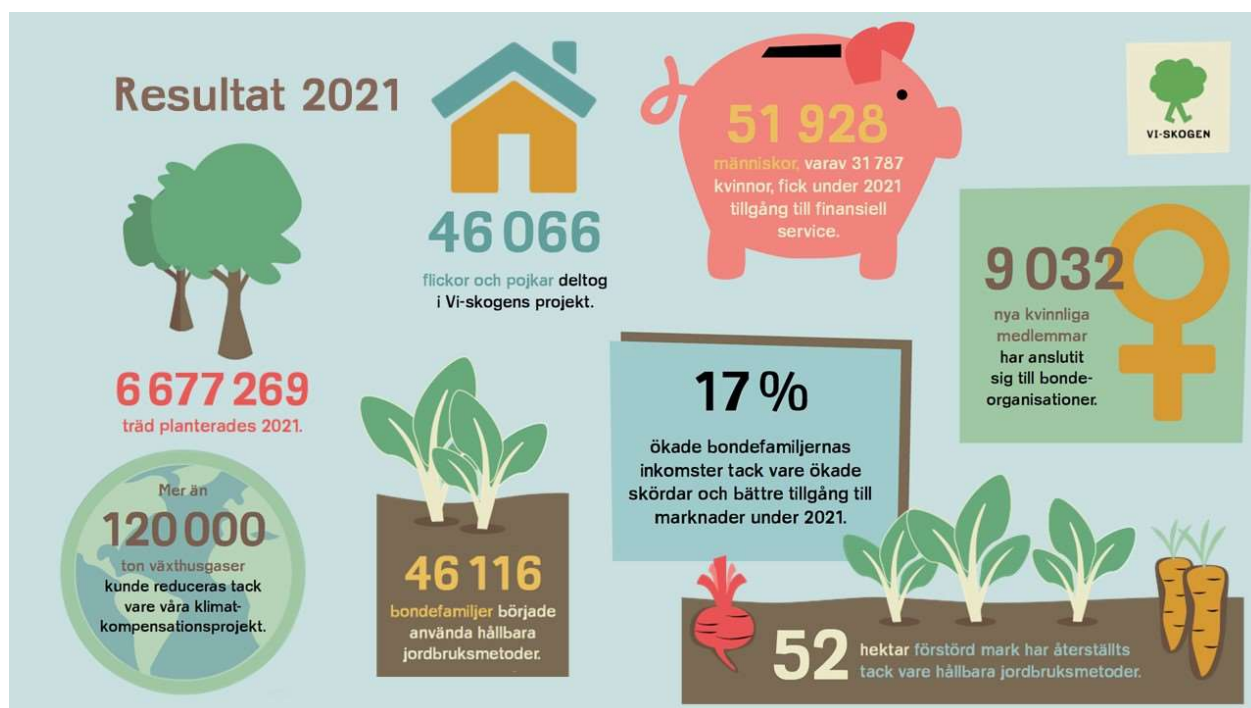
5 Utfall och effekter 2021

Under 2021 har Vi-skogen bidragit till att plantera 6,7 miljoner träd, introducera hållbara jordbruksmetoder för 46 000 bondefamiljer, ge 52 000 personer tillgång till finansiella tjänster, ansluta 9 000 kvinnor till bondeorganisationer, engagera 46 000 flickor och pojkar i projekt, göra 52 hektar utarmad mark bördig igen, och binda 120 000 ton växthusgaser.

Effekterna av prestationerna är bland annat att fler träd har planterats vilket bekämpar de globala klimatförändringarna samtidigt som fler människor har fått ökade inkomster och mer mat på bordet. Andra effekter som Vi-skogen uppnått under året är ökad jämställdhet, fler bönder som har ökad finansiell trygghet och ett närmre samarbete med vissa av verksamhetsländernas politiker och myndigheter.

I långsiktigt biståndsarbete för att bekämpa fattigdom och klimatförändringar är det ofta svårt att se tydliga effekter år för år, men över flera års tid märks skillnad. Det övergripande programmet under strategin 2017–2021 var *Agroforestry for Livelihood Empowerment (ALIVE)*. En utvärdering av programmet genomförd under augusti och september 2021 av Empowerment Business Consult (EBC) slog fast att de strategiska målen uppnåtts med reservationen att man *inte* ökat ungdomars innehav av ledande positioner i den utsträckning man haft ambition att göra. Bland annat därför har Vi-skogen fokuserat extra energi under 2022 på att lyfta ungas röster och perspektiv samt understryka vilka möjligheter som finns för unga inom agroforestry. Vi-skogen har också pekat ut vilka hinder som olika samhällsaktörer behöver hjälpa unga att komma över för att kunna och vilja satsa på hållbart jordbruk med fokus på agroforestry samt öka sitt inflytande i frågor som rör dem.

ALIVE-programmet lyckades däremot i större utsträckning engagera kvinnor i ledande positioner och beslutsfattande. Programmet förbättrade också jordbrukarnas produktivitet, inkomster, tillgång till finansiella tjänster och livsmedelstrygghet, samt främjade politiska förändringar på samhälls-, kommun- och nationell nivå.

6 Utvärdering av effekter 2021

6.1 Utvärdering av prestationer

Vi-skogen har kunnat vila på sin långa erfarenhet och kontinuerliga lyhördhet och förmåga att anpassa sig snabbt för att prestera väl under 2021. Under året har organisationen genomfört en rad prestationer (se avsnitt 4.1) som har stärkt Vi-skogens kapacitet och position som expert och påverkansaktör, stärkt bondeorganisationer genom välfungerande partnerskap, ökat produktiviteten i jordbruket, med mera.

I förhållande till resurser som nyttjats har flertalet aktiviteter fått stor utväxling. Som exempel kan nämnas att Vi-skogens kunskap och kontakter nyttjats smart i både Tanzania och Sverige inför FN-toppmötet Food Systems Summit. I Tanzania nyttjade Vi-skogen och systerorganisationen We Effect att båda organisationer har gott anseende och god kontakt med myndigheter för att uppvakta samordnaren för Tanzanias delegation till FN-mötet och föreslå ett större civilsamhällesengagemang. Därefter nyttjade båda organisationerna sitt rika nätverk av partners för att samla bonde-, kvinno- och ungdomsorganisationer till fysiska och digitala sammankomster där organisationernas representanter formulerade tydliga medskick till Tanzanias delegation. Vi-skogen kunde, med lite pengar men mycket kunnig personal, vara den möjliggörare som samlade aktörer i civilsamhället, lyfte deras röster och stärkte deras band till varandra och till viktiga beslutsfattare.

I Sverige kunde Vi-skogen delta med kunnig personal från Sverige och Afrika i digitala konsultationer för att forma Sveriges fokus och position till toppmötet. Man kunde även nyttja att stiftelsens generalsekreterare redan satt i den kommitté som samordnade den svenska delegationen till mötet. Tack vare kompetens och upparbetat förtroende fick Vi-skogen medinflytande i att forma Sveriges position. Prestationerna inför toppmötet utvärderas som väl utfört påverkansarbete där Vi-skogen visat prov på att kunna driva väl samordnad och underbyggd påverkan från våra gräsrotter ända in i FN.

Ett annat exempel på god utväxling för investerad tid och pengar är en digital resa till en bondgård i Kenya. Fyra biståndspolitiska talespersoner och tillika riksdagsledamöter, samt dåvarande biståndsministerns statssekreterare tackade ja till att följa med på besök till bonden Consolata Chikombe för att höra om hur hon klarat pandemin dittills. Syftet med resan var att ge politikerna möjlighet att bilda sig en egen uppfattning om hur pandemin påverkat kvinnliga bönder i låginkomstländer. Besöket på gården leddes av Vi-skogens landchef. Consolata beskrev för spetsade politikeröron hur hon mitt i nedstängningarna kunde sälja mat till sina grannar till kompispriser med hjälp av chattgrupper i mobilen. Utvärderingen av detta billiga och klimatsmarta sätt att resa var att besöket gjorde intryck. Det märktes inte minst när statssekreteraren en tid senare besökte Kenya fysiskt och fick syn på Vi-skogen landchef vid en sammankomst på svenska ambassaden. Statssekreteraren sken upp, hälsade på landchefen med stor värme, och berättade med engagemang för kollegorna om intryck och tankar från den digitala resan.

Insamlingen under året minskade något även detta år. Vi-skogen samlade totalt in 54,9 miljoner kronor under 2021. Det kan jämföras med 59,8 miljoner år 2019, och 56,7 miljoner år 2020. Minskningen tros vara en konsekvens av att flera stora givare valt att ge mer pengar till akut katastrofhjälp och mindre pengar till långsiktiga utvecklingsorganisationer som Vi-skogen. Skillnaden från 2020 till 2021 förklaras bland annat av att Vi-skogen år 2020 fick extra stöd av Postkodlotteriet med anledning av pandemin.

Sammantaget utvärderade Vi-skogens generalsekreterare år 2021 så här:

Pandemin tvingade oss att tänka om; vi lärde oss nya sätt att lösa gamla problem. Vi vet att vårt arbete har bidragit till bättre liv för människor som lever i fattigdom. Vi är oerhört stolta över de resultat som våra medarbetare och partnerorganisationer har bidragit till. Vi önskar att vi kunde skriva att vi går mot ljusare tider. I stället lever vi i en tid av ökad oro och orättvisa. Vi-skogen möter detta med erfarenhet, engagemang och en verksamhet som gör skillnad. Vi kommer att fortsätta jobba för att småskaliga bönder ska kunna producera mat för den egna familjen och befolkningens behov. Detta för att också fattiga länder ska bli mer självförsörjande och ha bättre förutsättningar att anpassa sig till klimatkrisen. Vi-skogen kan inte lösa de stora kriserna, men vi kan bidra till att människor står bättre rustade att möta dem.

Se mer i [Vi-skogens verksamhetsberättelse 2021](#).

6.3 Lärdomar från 2021

2021 överskuggades liksom året innan av coronapandemin, restriktioner för resande och fysiska träffar, och inte minst den hungerpandemi som följde med nedstängningar, förlorade arbetstillfällen och ett otillräckligt socialt skyddsnät för människor som lever i fattigdom i Vi-skogens verksamhetsländer. Det har varit en utmaning att kunna arbeta trots coronarestriktioner i alla Vi-skogens länder inklusive i Sverige, men Vi-skogen har lyckats arbeta smart och smittsäkert även under 2021. Omställningen till digitala arbetssätt, utbildningar i mindre grupper eller online, och stöd till bondeorganisationer att nå sina medlemmar med viktiga tjänster trots nedstängda samhällen, ses som fortsatt framgångsrik.

Vi-skogen har lärt sig använda den digitala tekniken ännu bättre från huvudkontorsnivå över regionkontor och landkontor, ut till partnerorganisationer och ända ut till böndernas gårdar. Som exempel har organisationen nu en skriftlig rutin för hur man bäst genomför digitala resor för att skapa ett meningsfullt utbyte mellan bönder och fältpersonal på ena sidan och huvudkontorspersonal, givare och beslutsfattare på den andra. Det digitala resandet har också gjort det lättare att nå målet i den egna miljöpolicyen att göra färre flygresor. Sett ur ett större perspektiv har Vi-skogen lärt sig ta vara på hur acceptansen för digitala sammankomster minskat geografiska avstånd och jämnat ut spelplanen. Tidigare kunde det vara en nackdel att inte ha råd att resa till ett möte i Rom, Bryssel eller New York och istället delta på länk (om alls). Fysiskt deltagande gav större makt att påverka. Men när digitalt deltagande blivit normalt vittnar inte minst kollegor i Afrika om att de känner att deras inspel får större tyngd i konferenser, konsultationer, seminarier och liknande.

Vi-skogen har som nämnts tidigare arbetat sista året under den strategi som löpt 2017–2021 och också gjort utvärderingar av det arbetet för att ta vara på vilka metoder och aktiviteter som gett gott resultat, och samt vilka bitar som behöver ytterligare utveckling. Lärdomarna har legat till grund för att utveckla en ny strategi och nytt program för fem år framåt. Kollegor har involverats och engagerats i att forma framtiden. Organisationen har under 2021 påbörjat en ganska omfattande organisationsutveckling i syfte att se till att personalstyrka, kompetenser och roller matchar den kommande strategin och programmet i strävan efter en så kompetent och effektiv organisation som möjligt.

7 Hur Vi-skogen mäter effekt

7.1 Mått som Vi-skogen använder för att mäta prestationer och utfall

Vi-skogen använder en rad kvantitativa och kvalitativa verktyg och metoder för att mäta prestationer och utfall. Data som organisationen använder för att analysera och mäta resultat samlas digitalt genom ett projekthanteringssystem och enkätundersökningsverktyg kallat Kobo Toolbox. Det görs även kvalitativ datainsamling som berättar om framgångar och exempel på resultat.

All data och information som samlas in analyseras för att följa upp att Vi-skogen verkligen gjort det man lovat att göra i strategier, policys och projektplaner. Det görs också externa och interna utvärderingar som undersöker och verifierar rapporterade resultat och prestationer.

Här är exempel på vilka verktyg och metoder Vi-skogen använder, samt förklaringar av hur de används för att mäta resultat och utfall:

Key Performance Indicators (KPIs) är ett direkt mått som mäter kvantitativa presentationer och utfall som till exempel hur många träd som planterats eller hur många som gått en utbildning. Data samlats in via ett projekthanteringssystem som kallas Devindicator. Nedan är ett urval av indikatorer som Vi-skogen mäter årligen:

- Antal planterade träd.
- Ökning av jordbruksareal som brukas med hållbara metoder.
- Ökning i genomsnittlig inkomst för familjer med småskaliga jordbruk.
- Ökning av antal hushåll som anger att de tillämpar ett gemensamt beslutsfattande.
- Ökning av antalet kvinnor och unga vuxna som anslutit sig till bondeorganisationer.
- Antal bönder som deltagit i utbildningar i agroforestry och/eller hållbart jordbruk.
- Antal sticklingar som delats ut för plantering.

Basvärde-studier (baseline studies) är ett verktyg för systematisk insamling av kvalitativa och kvantitativa data. Studierna beskriver situationen, nuläget, i relation till mål och syfte för ett projekt eller program innan implementeringsprocessen sätts i gång. Dessa värden integreras sen i resultatmatrisen för att mäta resultatutfall.

Resultatmatris (Logical Framework Approach) är ett verktyg för planering, uppföljning och utvärdering. Det används för att följa och rapportera vilka resultat man når jämfört med de indikatorer och basvärden som togs fram vid starten av ett projekt eller program.

Uppföljningsplan: Baserat på resultatmatrisen tas en upplöjningsplan fram. Planen beskriver vilken data som ska samlas, hur och när. Den specificerar också roller och ansvar för insamling av data genom hela projektet eller programmet.

Enkätundersökningar (endline surveys) görs i slutet av ett projekt eller program. På Vi-skogen görs de ofta digitalt genom verktyget Kobo Toolbox. Undersökningarna mäter om uppsatta mål och indikatorer har uppnåtts eller inte i relation till basvärden.

7.2 Processen för att samla in data och beräkna rapporterade mätresultat

Olika kontor ansvarar för rapporterandet av olika indikatorer. Vissa indikatorer rapporteras in av Vi-skogens partnerorganisationer medan andra rapporteras in av personal på land-, region- och huvudkontor. Genom att följa upp indikatorerna löpande kan Vi-skogen utvärdera om de kortsiktiga och långsiktiga målen kommer att uppnås.

Varje år genomförs ett gediget planerings- och uppföljningsarbete inom de olika delarna av organisationen. Det görs för att säkerställa ett systematisk lärande och förbättringsarbete.

Vi-skogen strävar efter att hela tiden utvecklas. Organisationen genomför återkommande genomlysningar av sina indikatorer för att säkerställa att det som mäts fångar arbetsätt och strategier på bästa möjliga sätt. Vi-skogen omvärldsbevakar och analyserar utvecklingar inom egna sakfrågor och arbetsområden för att kunna fortsätta vara en relevant aktör. Organisationen arbetar också för att kontinuerligt ta vara på kunskaper och erfarenheter internt.
